

Виборчий кодекс: загальні засади, особливості організації виборів та виборчого процесу на місцевих виборах 2020

Лектор Дементій Белий

Правила роботи

Семінар розрахований на три години: півтори години – перерва – півтори години.

Після кожного блоку – час на запитання та обговорення.

Всі запитання записуємо або у чаті, або чекаємо на час після відповідного блоку.

План роботи. До перерви

Законодавство про вибори. Виборчий кодекс.
Структура виборчого кодексу. Складнощі.

Загальні засади виборів. Місце органів влади в
забезпеченні дотримання виборчих прав та
організації виборчого процесу

Особливості виборчих систем, які застосовуються
на місцевих виборах у 2020 році.

Виборчий процес. Огляд головних процедур та
особливостей.

Особливості створення округів. Кількісний склад
місцевих рад

План роботи після перерви

Висування та реєстрація кандидатів.
Грошова застава. Особливості. Причини
відмов та скасування реєстрацій.

Новели виборчого кодексу: особливості
проведення передвиборчої агітації.
Виборчий фонд.

Новели виборчого кодексу: особливості
визначення переможців.

Законодавство про вибори

Конституція
України

Виборчий
кодекс

Закон України
про ЦВК

Закон України
про державний
реєстр виборців

Постанови ЦВК

Структура виборчого кодексу

Складнощі в організації виборчої кампанії місцевих виборів 2020 року

- **Затягування змін виборчого законодавства.** Радикальні зміни до Кодексу ухвалені за 51 день до початку виборчого процесу. Станом на 6 серпня 2020 року ще не доступний для широкого загалу повний текст Виборчого кодексу.
- **ЦВК не встигла підготувати** більшість нормативної бази, яка необхідна для виборчого процесу
- **Відбуваються кардинальні зміни** у адміністративно-територіальному устрої країни.
- **Ковід-19.**

Нова типологія виборів: коли та кого обираємо (стаття 3)

- **Загальнодержавні** (обрання президента та народних депутатів)
- **Місцеві вибори:** обрання всіх інших

Можуть бути черговими та позачерговими

- **Коли позачергові місцеві?**

У разі дострокового припинення повноважень **окремих** органів місцевого самоврядування та/або сільських, селищних, міських голів.

- **Коли можна проводити одночасно загальнодержавні та місцеві?**

з позачерговими, повторними, проміжними, першими, додатковими місцевими виборами, а також з місцевим референдумом.

- **Не можуть проводити:**

Загальнодержавні вибори **не можуть проводитися** одночасно із **іншими** черговими чи позачерговими **загальнодержавними** виборами, а також **черговими місцевими** виборами й з **всеукраїнським** референдумом.

Кілька слів про типи місцевих виборів

Чергові та позачергові.

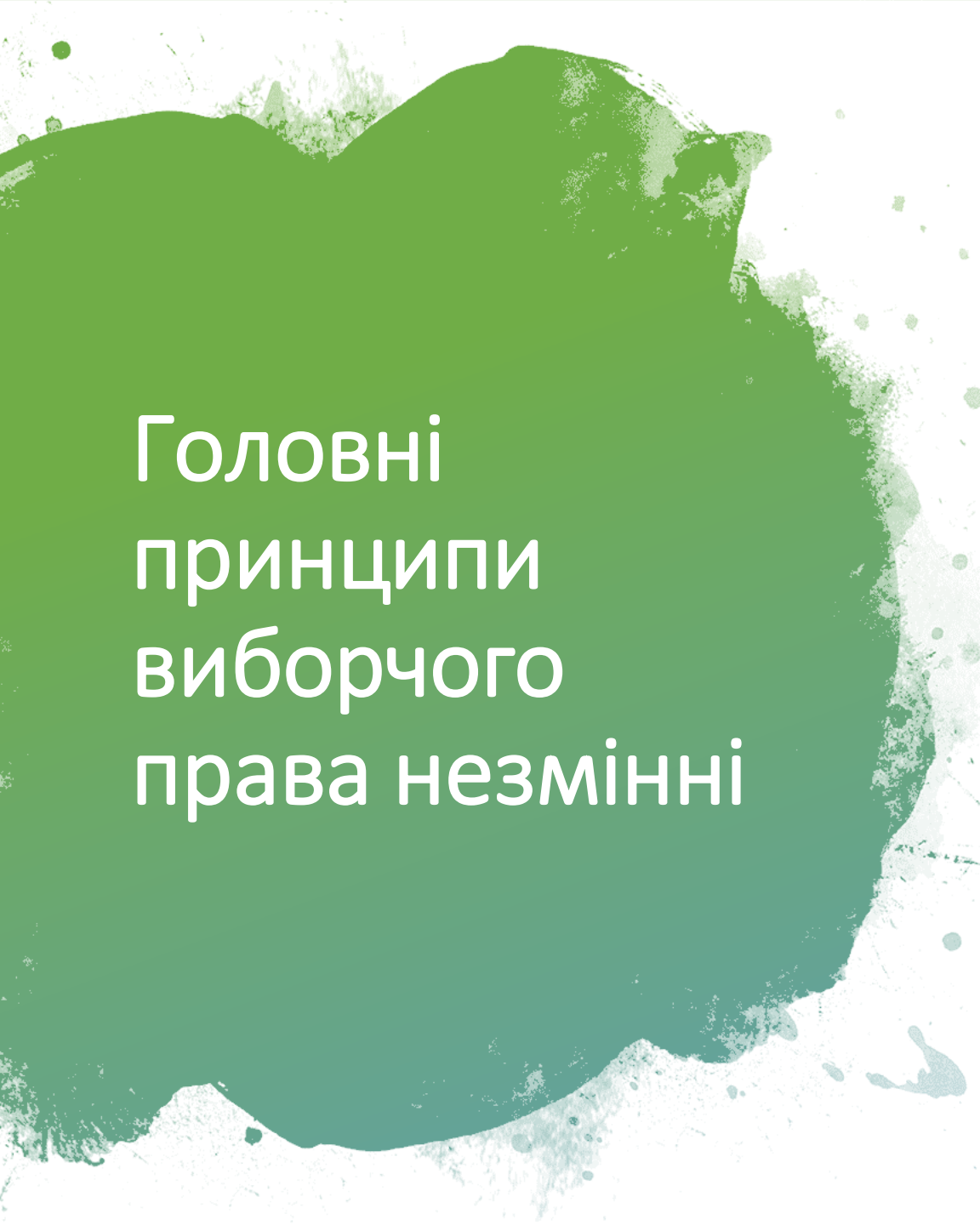
Повторні (не плутати з повторним голосуванням) -
призначаються територіальною виборчою комісією у разі визнання відповідних місцевих виборів такими, що не відбулися

Перші – коли створюються нові громади чи нові ради.

Проміжні (в громадах до 10 тисяч виборців) у відповідному багатомандатному окрузі у зв'язку з достроковим припиненням повноважень депутата відповідної ради

Додаткові депутатів сільських, селищних рад від територіальної громади, що приєдналася до іншої територіальної громади

25 жовтня в країні відбудуться чергові місцеві вибори одночасно із першими місцевими виборами

Головні принципи виборчого права незмінні

- вибори є вільними,
- на основі загального,
- рівного і прямого виборчого права,
- шляхом особистого, таємного голосування,
- плюралістичними та багатопартійними,
- не втручання влади.

Виборчі права: довіра та відповідальність

- Більше довіри, але й більше контролю, підвищення відповідальності порушникам, більше можливостей для поліції
- Зміна виборчої адреси: ліберальна революція
- Дотримання прав виборців із порушенням здоров'я
- Право перевірки щодо наявності чи відсутності підстав для прийняття рішення про реєстрацію чи про відмову в реєстрації кандидата на відповідних виборах - вся інформація надається протягом двох днів

Місце органів влади в забезпеченні дотримання виборчих прав та організації виборчого процесу

- **Неупередженість** до кандидатів, партій - є однією із засад виборів (стаття 21)
- **обов'язок створювати належні умови** для здійснення виборчими комісіями їхніх повноважень. (стаття 33)
- **забезпечують виборчі дільниці належними** приміщеннями для організації їх роботи та проведення голосування відповідно до вимог, надають технічну допомогу в їх облаштуванні.
- **Зобов'язані виконувати рішення ЦВК**, що стосуються виборчого процесу
- **Надають на вимогу ТВК інформацію** з питань, пов'язаних з підготовкою і проведенням відповідних місцевих виборів; (ст. 206)

Що відбувається, коли влада не виконує рішення виборчої комісії?

- **Накладення штрафу на посадових осіб** - від 30 до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (Стаття 212-18 КУАП)

Органи самоврядування та матеріально-технічне забезпечення місцевих виборів (ст. 211)

- Органи місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи в межах своїх повноважень **зобов'язані сприяти:**

1) надавати необхідні приміщення для виборчих комісій, забезпечувати охорону цих приміщень;

2) надавати згідно з нормами та переліком транспортні засоби і засоби зв'язку (з оплатою послуг щодо їх підключення), обладнання, інвентар, оргтехніку, що підлягають поверненню після припинення повноважень виборчих комісій.

Вартість зазначених послуг оплачується за діючими на момент проведення виборів тарифами.

Розмір оренди приміщень недержавної власності встановлюється договором оренди.

Порядок оплати або відшкодування зазначених послуг встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Влада та передвиборча агітація: заборонено все (стаття 57)

- Органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, правоохоронним органам і судам забороняється участь у передвиборній агітації
- Посадовим і службовим особам цих органів заборонено агітувати **у робочий час** (крім випадків, якщо така особа є кандидатом на відповідних виборах);
- **Під час проведення заходів, організованих органами влади та місцевого самоврядування, комунальними підприємствами, закладами, установами, організаціями** заборонено розповсюдження всього, що містить передвиборну агітацію чи публічні заклики голосувати за чи проти суб'єктів виборчого процесу або їхня публічна оцінка.
- Кандидатам-посадовцям **забороняється залучати для передвиборної агітації або використовувати для будь-якої роботи**, пов'язаної з проведенням передвиборної агітації, підлеглих їм осіб, службовий транспорт, зв'язок, устаткування, приміщення, інші об'єкти та ресурси за місцем роботи, а також використовувати службові чи виробничі наради, збори колективу для проведення передвиборної агітації.
- Приміщення, **в яких розташовуються** органи влади та місцевого самоврядування забороняється проводити заходи передвиборної агітації.
- Забороняється розміщення агітматеріалів та політреклами на будинках і в приміщеннях органів влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій державної та комунальної власності.

Відповідальність за порушення норм агітації

- Стаття 212-10. Порушення обмежень щодо ведення передвиборної агітації, агітації референдуму Кодексу про адміністративні правопорушення
- Проведення передвиборної агітації, агітації з референдуму особою, участь якої в агітації заборонена законом, проведення агітації поза строками, встановленими законом, чи в місцях, що заборонені законом, проведення агітації у формах та засобами, що суперечать Конституції або законам України, або інше порушення встановлених законом обмежень щодо ведення агітації, крім випадків, передбачених частиною другою цієї статті, статтями 212-9, 212-13 та 212-14 цього Кодексу, -
- **тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від двохсот до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.**

Запитання – відповіді.
Обговорення
проблемних моментів

Особливості виборчих систем, які застосовуються на місцевих виборах у 2020 році

ВИБОРЧА СИСТЕМА

(ст. 192 Виборчого кодексу України)

ВИБОРИ ДЕПУТАТІВ СІЛЬСЬКИХ, СЕЛИЩНИХ, МІСЬКИХ РАД

> 10 000
виборців

пропорційна система з умовно відкритими списками
висування кандидатів: виключно політичні партії чи їх осередки

< 10 000
виборців

мажоритарна система відносної більшості з обранням не менше двох і не більше чотирьох депутатів в одному окрузі
висування кандидатів: самовисування або політичні партії

ВИБОРИ СІЛЬСЬКИХ, СЕЛИЩНИХ, МІСЬКИХ ГОЛІВ

> 75 000
виборців

висування кандидатів: самовисування або партії (ст.216 Виборчого кодексу України)

за мажоритарною системою **абсолютної більшості** (у два тури, якщо у першому ніхто з кандидатів не набрав більше 50% голосів)

< 75 000
виборців

за мажоритарною системою **відносної більшості** (в один тур, переможець має набрати більшість голосів)

Увага! Виборча система визначається виходячи із кількості виборців, які мають право голосу станом на 1 серпня 2020 року

Кількісний склад рад – від чисельності виборців. Ст. 197

1) до 10 тисяч виборців - 22 депутати (фактично на рівні сіл – збільшення кількості депутатів)

- 2) від 10 тисяч до 30 тисяч виборців - 26 депутатів;
- 3) від 30 тисяч до 50 тисяч виборців - 34 депутати;
- 4) від 50 тисяч до 100 тисяч виборців - 38 депутатів;
- 5) від 100 тисяч до 250 тисяч виборців - 42 депутати;
- 6) від 250 тисяч до 500 тисяч виборців - 54 депутати;
- 7) від 500 тисяч до 1 мільйона виборців - 64 депутати;
- 8) від 1 мільйона до 2 мільйонів виборців - 84 депутати;
- 9) понад 2 мільйони виборців - 120 депутатів

Виключення для районної ради:

- У разі якщо кількість депутатів для райради, є меншою, ніж **кількість місцевих рад територіальні громади яких входять до складу району**, склад такої районної ради дорівнює кількості цих місцевих рад.

Територіальна організація місцевих виборів. Вибори у громадах до 10 тисяч виборців (ст.199)

1) багатомандатні виборчі округи та 2) виборчі дільниці.

1. Кількість округів: ціла частка від ділення кількісного складу відповідної ради на три. Відхилення на один округ ($22:3 = 7+\backslash- 1$)

2. Вимога 1: приблизно однакову кількість виборців у відношенні до депутатських мандатів, які розподіляються у таких виборчих округах. Відхилення до 15% на один мандат.

Треба знати орієнтовну середню кількість виборців, що припадає на кожний мандат.

Обираються в одному окрузі не менше 2-х та не більше 4-х депутатів (ст. 192)

3. Вимога 2: неперервність меж та не перетинання меж звичайний виборчих дільниць.

Територіальна організація виборів сільського, селищного, міського голови. Ст. 200

1) єдиний одномандатний сільський, селищний, міський виборчий округ, який охоплює всю територію відповідної сільської, селищної, міської територіальної громади;

2) виборчі дільниці.

Єдиний одномандатний міський виборчий округ у містах з районним поділом поділяється **на територіальні виборчі округи**, межі яких збігаються з межами районів у місті.

Територіальна організація виборів депутатів (громади більше 10 тисяч виборців) ст. 201

- 1) єдиний багатомандатний виборчий округ всієї області чи району, чи тергромади
 - 2) територіальні виборчі округи (ТВО)
 - 3) виборчі дільниці.
- принцип неперервності меж (зв'язності територій). За можливості, з урахуванням адміністративно-територіального устрою.
 - **Орієнтовна кількість територіальних округів визначається як ціла частка від ділення кількісного складу відповідної ради на 10. Відхилення не більше ніж два округи.**
 - До меж ТВО утвореного у місті з районним поділом, не можуть входити частини територій різних районів у місті.
 - У межах району в місті може бути утворено більше ніж один територіальний округ.
 - Аналогічний принцип й для виборів до обласної рад.
 - В межах ТВО у територіальному виборчому списку партії - не менше п'яти і не більше дванадцяти кандидатів у депутати (ст 219)

Головні терміни територіальної організації

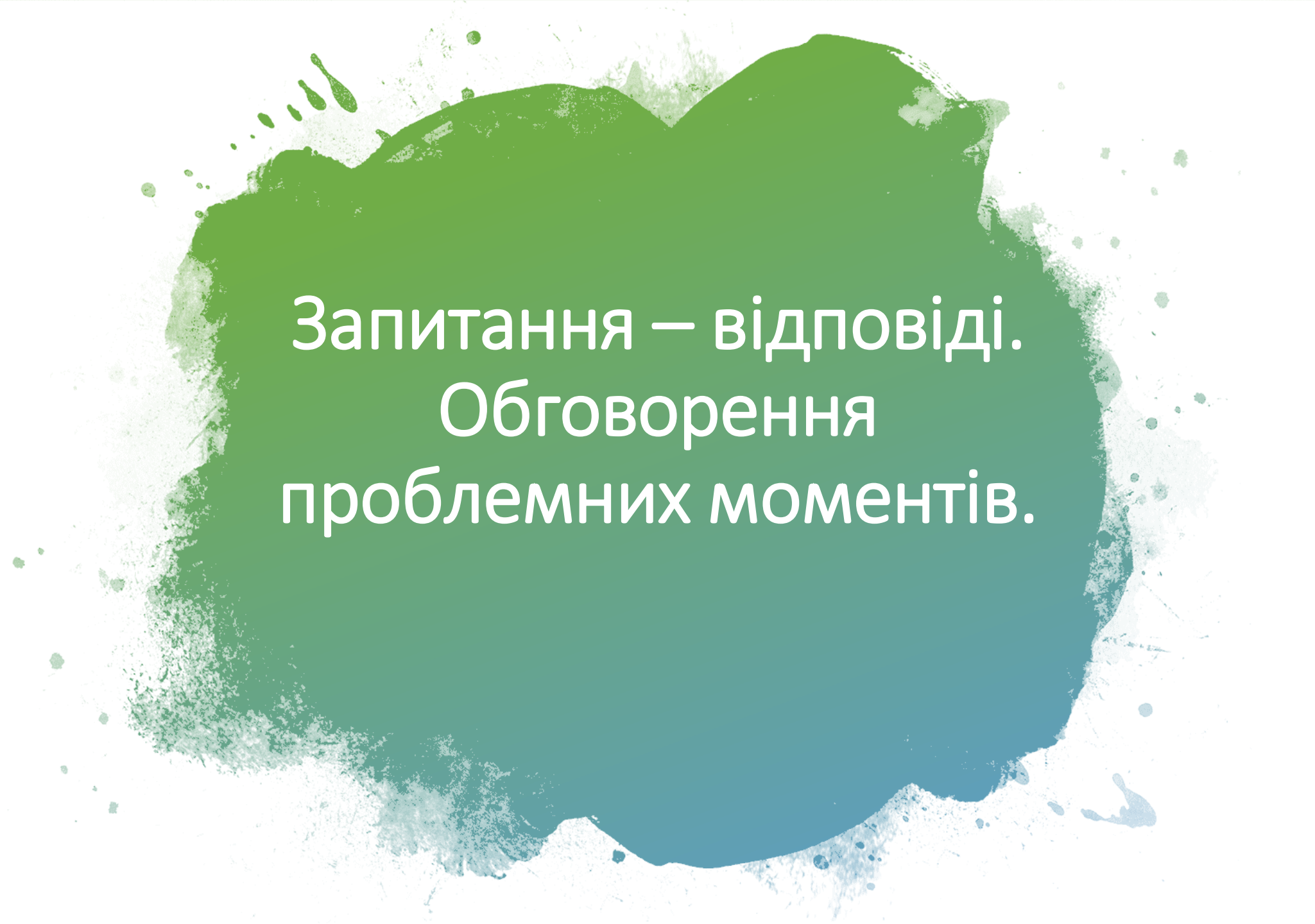
- Багатомандатний виборчий округ (ділимо на три. Кількість виборців на один мандат)
- Єдиний одномандатний виборчий округ
- Єдиний багатомандатний виборчий округ
- Територіальний виборчий округ (ділимо на десять).
- Виборча дільниця як неподільна частиця

**Виборчий процес для
чергових та перших
місцевих виборів
розпочинається
одночасно:**

**Добра
НОВИНА**

**за п'ятдесят днів до
дня голосування**

Запитання – відповіді.
Обговорення
проблемних моментів.

Виборчий процес

- 1) утворення виборчих округів;
- 2) утворення дільничних виборчих комісій;
- 3) складання списків виборців, їх перевірка та уточнення;
- 4) висування та реєстрація кандидатів;
- 5) проведення передвиборної агітації;
- 6) голосування у день виборів;
- 7) підрахунок голосів виборців, установлення підсумків голосування і результатів місцевих виборів.

Формування територіальних виборчих комісій: особливості

**ЦВК за 75
днів**

- Обласні ТВК
- Районні ТВК
- Міські ТВК

**Районні ТВК
за 60 днів**

- Сільські ТВК
- Селищні ТВК
- Подання від районних/обласних

Право подання: три сорти партій

Партії/фракції ВРУ

Два
представника

В будь-якому
разі

Партія/група у ВРУ

Один
представник

В будь-якому
разі

Всі інші партії

Жеребкування

В залежності
від щасливої
долі

Перерва

Хто має право бути депутатом або головою?

1. Депутатом або головою громади може бути обраний громадянин України, який досяг 18 років та має право голосу на загальнодержавних виборах.

2. Не може бути обраний громадянин України, який:

- має судимість за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину,
- злочину проти виборчих прав громадян
- корупційного злочину

якщо ця судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку.

Буде вимагатися **довідка** про наявність чи відсутність судимості, виданої після початку виборчого процесу але лише для окремих категорій. Для інших - лише інформування про судимість

Висування кандидатів загальні принципи

- Висування починається за 40 днів. Завершується за 30 днів.

Громади <
10 тис.

- Самовисування
- Партії - перелік кандидатів

Голови
громад

- Партії
- Самовисування

Громади >
10 тис.

- Лише партії - у вигляді єдиного та територіального списку

Особливості висування. Хто – куди?

(ст. 216 Виборчого кодексу України)

НЕ ДОЗВОЛЕНО:

бути кандидатом у депутати за партійними списками більше, ніж у два рівні рад
бути кандидатом на посаду голови більше однієї громади
бути одночасно самовисуванцем та кандидатом від партії

ДОЗВОЛЕНО:

Умови участі у виборах для партій

- Рішення вищого керівного органу партії про участь її місцевих організацій у відповідних виборах.
- Це рішення ухвалюється після призначення відповідних виборів.
- Копія рішення за 48 днів подається до ЦВК.
- ЦВК за 45 днів оприлюднює перелік партій, місцеві організації яких будуть брати участь у відповідних виборах
- **Нагадаємо, що будуть чергові місцеві та перші місцеві вибори :)**

Хто всім голова? Обласна партійна організація ст. 217)

Список до обласної ради

До всіх місцевих рад

Кандидатів до голів громад

Місцеві організації партій теж МОЖУТЬ...

Міські, районні, міські в містах районного значення чи районні в містах, організації партій можуть висувати списки кандидатів та кандидатів на посади голів громад,

але у випадку, якщо це вже зробила замість них обласна чи та що вище за рангом, партійна організація, то парторганізація позбавляється цього права.

Головні правила: статут та гласність

**Висування кандидатів
організацією партії
проводиться на її зборах,
конференції у порядку,
встановленому статутом партії
та Кодексом (ст. 218)**

Висування відбувається гласно.
Із обов'язковим
інформуванням про дату, час і
місце ТВК (не пізніш як за день)
та ЗМІ (за п'ять днів плюс
розміщення інформації на
офіційному сайті партії)

8 правил
висування
кандидатів
для
громад >
10 тисяч
виборців -
1 частина

1. Може бути
членом партії
або
безпартійною
особою.

2. Кількість не
більше складу
місцевої ради.
Можна менше.
Але пам'ятаємо
про
відкликання

3. Формується
та
затверджується
єдиний
виборчий
список та
перший
кандидат
списку.

4. Кожен має
свій
порядковий
номер у
єдиному
виборчому
списку

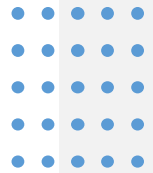
8 правил висування кандидатів для громад > 10 тисяч виборців - 2 частина

5. Одночасно формується та затверджується територіальний список зі своїми номерами.

6. Кожен кандидат, включений до єдиного виборчого списку (крім першого кандидата), також має бути включений до одного з територіальних виборчих списків. Й лише один раз.

7. В територіальному списку може бути від 5 до 12 кандидатів.

8. Гендерна квота

4 правила партійного висування кандидатів для громад < 10 тисяч виборців

1. Як партійний, так й позапартійний

2. Організація партії висуває кандидатів у вигляді переліку кандидатів (із зазначенням номера багатомандатного виборчого округу, в якому висувається кожен кандидат у депутати)

3. Кількість не повинна перевищувати кількість мандатів, які розподіляються у відповідному багатомандатному виборчому окрузі.

4. Гендерна квота

Особливості висування. Гендерна квота

- До обласних, районних, районних у місті рад, а також кандидатів у депутати міських, сільських, селищних рад (територіальних громад з кількістю виборців 10 тисяч і більше)

Ст. 219, п.9 - Під час формування єдиного та територіальних виборчих списків організація партії повинна забезпечити присутність у кожній п'ятірці (місцях з першого по п'яте, з шостого по десяте і так далі) кожного виборчого списку чоловіків і жінок (не менше двох кандидатів кожної статі).

У разі формування територіальних виборчих списків з кількістю кандидатів у депутати, яка не є кратною п'яти, до останніх у списку кандидатів (від 1 до 4) застосовується вимога щодо почергового включення кандидатів різної статі до списку

- До сільської, селищної, міської ради (територіальної громади з кількістю виборців до 10 тисяч)

Ст. 220, п.7 - Під час формування переліку кандидатів до відповідної ради організація партії повинна забезпечити представництво не менше 30 відсотків осіб однієї статі у загальній кількості кандидатів до відповідної ради.

Головні терміни партійного висування

- Єдиний виборчий список,
- Перший номер єдиного виборчого списку,
- Територіальний виборчий список,
- Перелік кандидатів до відповідної ради (із зазначенням номера багатомандатного виборчого округу, в якому висувається кожен кандидат у депутати)

ГРОШОВА ЗАСТАВА

(ст. 225 Виборчого кодексу України)

**< 75 000
виборців**

для кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови – 1 мінімальна заробітна плата
4723,00 грн

**> 75 000
виборців**

для кандидатів на посаду міського голови – 4 мінімальні заробітні плати на кожні 90 тисяч виборців:
18 892,00 грн X кількість виборців / 90 тис.

**< 10 000
виборців**

для кандидатів в депутати сільських, селищних, міських рад – 20% мінімальної заробітної плати за кожного кандидата **944,60 грн**

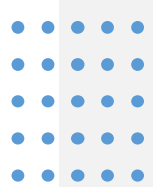

**> 10 000
виборців**

для кандидатів в депутати сільських, селищних, міських рад – 4 мінімальні заробітні плати на кожні 90 тисяч виборців **18 892,00 грн** X кількість виборців / 90 тис. за список

для кандидатів в депутати обласних, районних, районних у місті рад – 4 мінімальні заробітні плати на кожні 90 тисяч виборців **18 892,00 грн** X кількість виборців / 90 тис. за список

Декларування
майнового стану,
доходів, витрат і
зобов'язань
фінансового
характеру (ст. 226)

- Кандидат у депутати,
- кандидат на посаду сільського, селищного, міського голови, зареєстрований у порядку, встановленому цим Кодексом,
- подає декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування,
- відповідно до Закону України "Про запобігання корупції".

Що може бути далі?

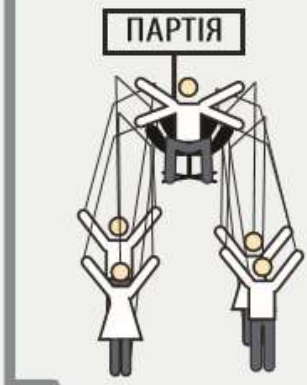
Відкликання сільського, селищного, міського голови

за народною ініціативою – відкликаним вважається голова громади, якщо за це проголосувала відповідна рада простою більшістю голосів (для самовисуванців)

за рішенням вищого керівного органу партії - відкликаним вважається голова громади, якщо прийнято рішення вищого керівного органу партії, місцева організація якої висувала його на посаду

ІМПЕРАТИВНИЙ МАНДАТ

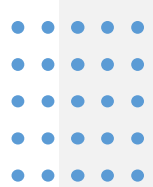
(ст. 10, 37- 41 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад»)

«Депутат місцевої ради, обраний у раду від політичної партії, може бути відкликаний, зокрема, якщо його діяльність не відповідає програмі партії чи її осередку, або, якщо він не увійшов до фракції місцевої організації партії чи був виключений (фракцією) з неї»

- це стосується депутатів, які були обрані як **за мажоритарною** системою від політичної партії, так і за пропорційною **за партійними списками**

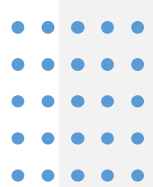
- після відкликання такого депутата **обраним** вважається **наступний кандидат зі списку партії** або призначаються проміжні вибори

Відмова в реєстрації всіх кандидатів (ст. 230)

ТБК відмовляє в реєстрації всіх кандидатів у депутати, включених до виборчого списку або до переліку кандидатів у разі:

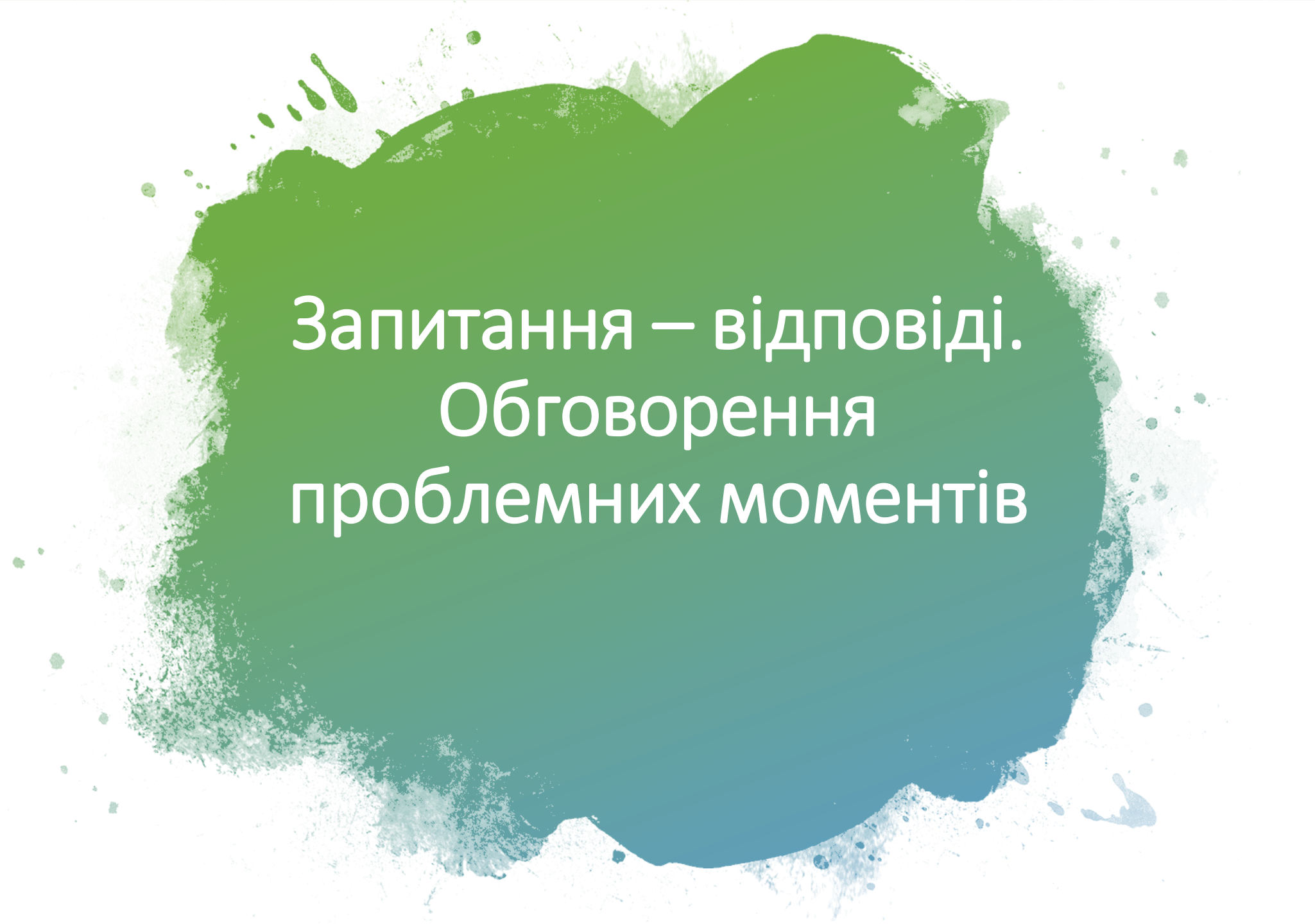
- 1) порушення порядку висування кандидатів
- 2) відсутності хоча б одного з документів
- 3) невідповідності документів вимогам цього Кодексу
- 4) в тому числі щодо розміру грошової застави);
- 5) наявності у передвиборній програмі організації партії антиконституційних положень

Відмова в реєстрації кандидату (ст. 230)

- 1) відсутності хоча б одного з документів
- 2) порушення порядку висування в тому числі щодо заборони одночасного висування;
- 3) виявлені у ході перевірок проблеми із судимістю

Помилки і неточності, виявлені в поданих на реєстрацію документах, якщо їх наявність не є перешкодою для розуміння змісту викладених відомостей, не є підставою для відмови в реєстрації

Запитання – відповіді.
Обговорення
проблемних моментів

Особливості проведення передвиборчої агітації (ст. 51)

Передвиборна агітація - це здійснення будь-якої діяльності з метою спонукання виборців голосувати за або не голосувати за певного кандидата, партію (організацію партії) - суб'єктів виборчого процесу. Передвиборна агітація може здійснюватися у будь-якій формі та будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України.

Передвиборна агітація здійснюється за рахунок коштів виборчих фондів, якщо інше не передбачено цим Кодексом.

Підтримка суб'єктом виборчого процесу від свого імені чи від імені висунутого ним кандидата проведення концертів, вистав, спортивних змагань, демонстрації фільмів, телепередач, проведення інших публічних заходів, а також проведення зазначених публічних заходів на підтримку кандидата (кандидатів), суб'єкта їх висування **може здійснюватися лише у разі повного фінансування таких заходів із коштів виборчого фонду відповідного суб'єкта виборчого процесу.**

Виборчий фонд: контроль за коштами

- Організація партії, яка висунула виборчий список, кандидат у депутати, кандидат на посаду сільського, селищного, міського голови, **для фінансування своєї виборчої кампанії в тому числі передвиборної агітації можуть утворити власний виборчий фонд.**
- Розпорядник коштів накопичувального рахунку виборчого фонду організації партії зобов'язаний за 5 днів до дня голосування подати до ТВК проміжний фінансовий звіт.
- А не пізніш як на 7 день після дня голосування подати до ТВК остаточний фінансовий звіт.

Особливості визначення переможців

Залежить від виборчої системи. Для мажоритарної системи просто

Головні особливості для громад > 10 тис. виборців:

Особливості заповнення бюлетенів

5% виборчий бар'єр

Доля перших номерів

Виборча квота

Як визначаються переможці партійних виборів? Перші три кроки

1. Визначаються ті партії, які подолали 5% бар'єр в межах єдиного багатомандатного виборчого округу

2. Визначаємо виборчу квоту

3. Визначаємо кількість голосів за кожного кандидата у територіальному виборчому списку

Теорія: виборча квота

Виборча квота (ст. 257) - кількість голосів виборців, необхідних для отримання одного депутатського мандата.

Виборча квота обчислюється як ціла частина результату ділення загальної кількості голосів, поданих на підтримку усіх територіальних виборчих списків організацій партій, які подолали 5% бар'єр, на кількість депутатських мандатів (мінус депутатські мандати для перших номерів партійних списків)

Перемога починається у територіальному виборчому окрузі (ст. 258 – 259) - 1

1. Розподіл мандатів починається з територіального виборчого округу.

2. Визначається кількість мандатів, які отримала партія в ТВО: голоси ділять на виборчу квоту. Ціла частина й є кількість мандатів.

3. Визначається кількість невикористаних при розподілі мандатів голосів виборців

4. Формується список з кандидатів, які отримали таку кількість голосів виборців, що дорівнює або перевищує 25% виборчої квоти (ст. 259).

5. Ці кандидати рейтингуються. Якщо кандидат отримав однакову кількість голосів, то визначає порядок у списку порядковий номер у територіальному виборчому списку

Це солодке
слово
"перемога" - 2

6. Обраними депутатами від організації партії у відповідному територіальному виборчому окрузі вважаються:

кандидати у депутати у кількості, яка відповідає кількості мандатів, отриманих кандидатами у депутати, включеними до територіального виборчого списку цієї організації партії в порядку черговості у територіальному виборчому списку цієї організації партії

(попереду ті, хто отримав голоси на свою користь більше ніж 25% виборчої квоти, потім всі інші в залежності від номеру у територіальному списку)

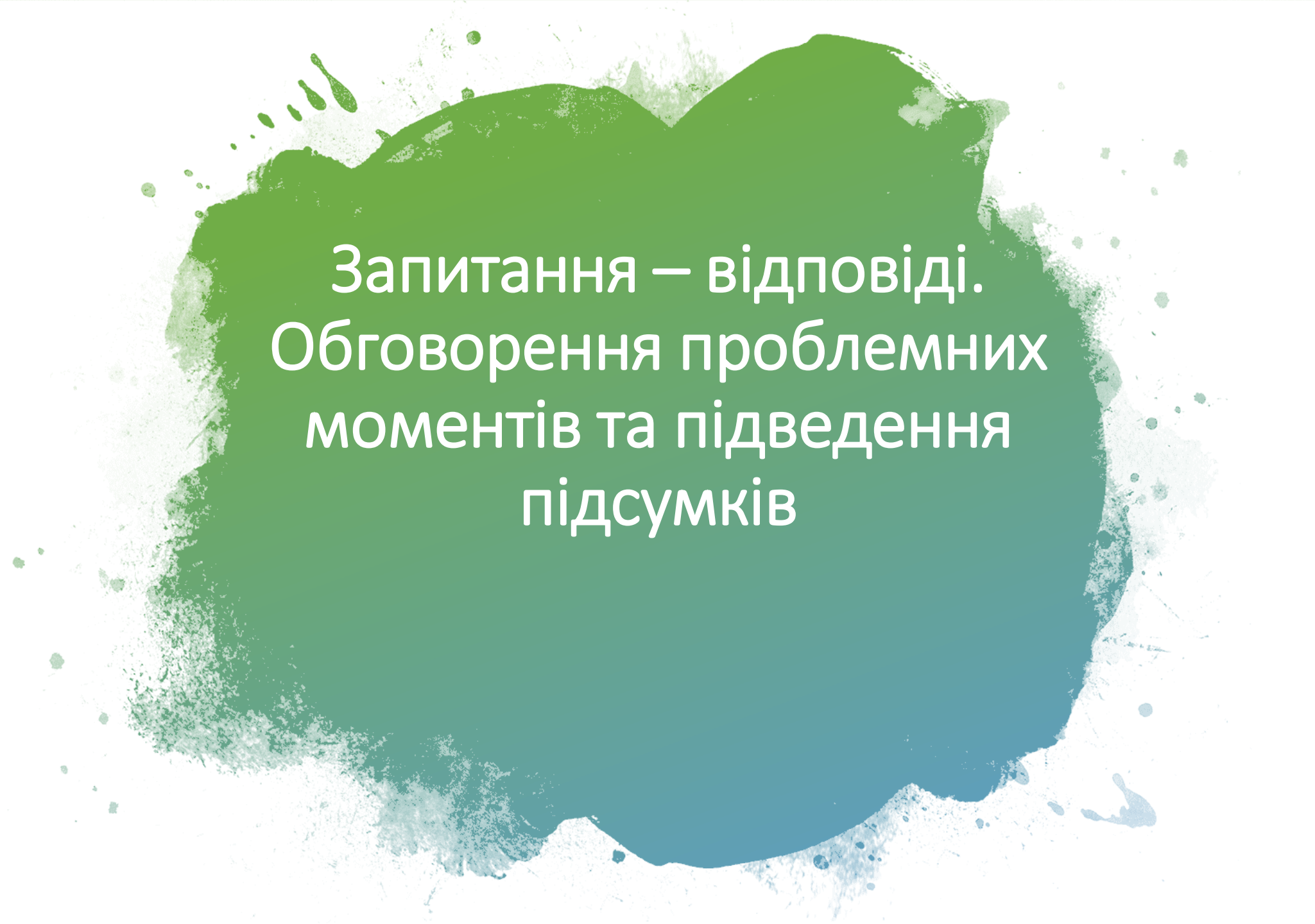
Це солодке
слово
перемога-3

- **Наступний крок: визначення обраних в єдиному багатомандатному окрузі**

1. Визначається кількість нерозподілених мандатів

2. Визначається загальна кількість «невикористаних голосів» (ті, що не увійшли до цілої частки виборчої квоти) знову ділиться на виборчу квоту.

3. Обираються в порядку черговості порядкових номерів в єдиному виборчому списку партії

Запитання – відповіді.
Обговорення проблемних
моментів та підведення
підсумків